

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. วิธีดำเนินการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการศึกษา
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการศึกษา

1. พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เขตพื้นที่ของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
2. ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้บริหาร และพนักงานส่วนตำบลทั้งหมดในพื้นที่อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11 ตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง

ตำบลคงใหญ่ ตำบลท่าหลวง ตำบลกระซอน ตำบลนิคมสร้างตนเอง ตำบลโบสถ์ ตำบลสัมฤทธิ์ ตำบลหนองระเวียง ตำบลกระเบื้องใหญ่ และตำบลชีวาน จำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ ได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอบเขตการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามวิธีของลิเคิร์ท โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัว แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล ต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามตำแหน่ง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ และการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2. ระดับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกตำแหน่ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ตำแหน่งข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ/พนักงานจ้างทั่วไป และตำแหน่งผู้บริหาร ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยเรียงค่าความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปได้ว่า ผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำของ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรประกอบด้วยคุณลักษณะที่ดีทุกด้าน และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องมาจากด้านคุณธรรมจริยธรรมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญเพราะตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญมากในท้องถิ่น เพราะเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจตามกฎหมายในการพัฒนาท้องถิ่นและองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ หากได้ผู้ที่จะมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง มีสัจจะและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ก็จะทำให้เกิดความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาลในองค์กรประชาชนก็จะได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดจากงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดีควรมีภาวะผู้นำครบทั้ง 4 ด้าน และต้องให้ความสำคัญและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ที่อยู่ในอุดมคติของประชาชนเพื่อนำพาท้องถิ่นให้เจริญงอกงาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กวี วงศ์พูน (2550 : 117-119) เชื่อว่าบุคคลบางคนเกิดมาพร้อมด้วยลักษณะบางประการที่จะช่วยสนับสนุนผู้นำคือ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านสังคม และคุณลักษณะด้านกายภาพ อาทิ การตัดสินใจ การมีความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา การรู้จักประนีประนอม การใช้ศิลป์ในการบริหาร และการมีความเลื่อมใสศรัทธาของบุคคลด้วย และสอดคล้องกับการศึกษาของ 3 ท่าน คือ ถวัติ วงษ์ทอง (2547 : 62) จรินทร์ ไทยยานันท์ (2550 : 61) และธิดารัตน์ พรหมจันทร์คา (2552 : 89) ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ความเป็นผู้นำสำคัญอยู่ในระดับมากเช่นกัน และแตกต่างกับการศึกษาของ 4 ท่าน คือ ประเสริฐ กองแก้ว (2550 : 57) พบว่า ความคาดหวังของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทการบริหารของนายกเทศมนตรีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับงานของสวัสดิ์ แสงบุญ (2550 : 83) กลับพบว่า ความคาดหวังของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ในด้านต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับงานของสุเมธ แก้วไสทับ (2551 : 62, 69) ; สุรพงษ์ แสงเรณู (2552 : 60) และจินตนา จำบุญ (2553 : 68) พบว่า ภาพรวมมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาเมื่อคิดเป็นรายด้าน ของการศึกษาระดับความคาดหวังของผู้บริหารพนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอฟิมาย จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงาน เมื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมองว่าการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาท้องถิ่นหากได้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นนักบริหารงานก็จะทำให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนาและสู่ความสำเร็จสนองตอบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุมเมธ แสงนันทนวล (2540 : 46-48) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของนักบริหารยุคใหม่ว่าจะต้องมีทักษะอยู่ 3 ด้านที่สำคัญ คือ ทักษะด้านความคิด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค อีกทั้งต้องมีคุณลักษณะอีก 4 ประการ คือ คิดกว้าง หมายถึงการรู้จักคิดพิจารณา ตัดสินใจงาน งานแผนงาน การมองไกล คือ การมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน การใฝ่รู้หมายถึงการเป็นไป อย่างได้ ความทะเยอทะยาน การมุ่งความสำเร็จ ซึ่งเรื่องนี้นักบริหารต้องตั้งเป้าหมายความสำเร็จและต้องลงมือกระทำด้วย และสอดคล้องกับการศึกษาของ 3 ท่าน คือ ถวัติ วงษ์ทอง (2547 : 62) ; จรินทร์ ไทยยานันท์ (2550 : 61) และ ธิติรัตน์ พรหมจันทร์ดา (2552 : 89) พบว่า ความคิดเห็นที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบริหารอยู่ในระดับมากเช่นกัน และแตกต่างกับการศึกษาของ 2 ท่าน คือ ประเสริฐ กองแก้ว (2550 : 57) พบว่า ความคาดหวังของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทการบริหารของนายกเทศมนตรีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับสุรพงษ์ แสงเรณู (2552 : 60) พบว่า ความคิดเห็นด้านการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เมื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมองว่าความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาท้องถิ่นเพราะการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในปัจจุบันมีความสำคัญมาก การรู้จักการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เร็วขึ้น การพัฒนาบุคลากรให้พร้อมกับการปฏิบัติราชการจึงมีความสำคัญมาก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องเป็นผู้ที่ตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536 : 32) ได้กล่าวว่า ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพจะมีลักษณะเป็นผู้นำที่มองการณ์ไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถโน้มน้าวจิตใจลูกน้องได้ดีกว่า กล่าวคือ ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพเป็นการเปลี่ยนแปลง

ของทั้งบุคคลและของระบบที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของภฤติมา ไทโยยานันท์ (2551 : 44) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากในด้านเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความจริงใจ แตกต่างกับการศึกษาของสุรพงษ์ แสงเรณู (2552 : 60) พบว่า ระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ เมื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมองว่าความมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญมากเพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพบปะผู้คนอยู่เป็นจำนวนมากจึงต้องมีอัธยาศัยที่ดีกับบุคคลต่าง ๆ การวางตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสม มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสอดคล้องกับพยอม วงศ์สารศรี (2542 : 199) ได้กล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ได้แก่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ การปรับตัวให้เข้ากับปทัสถาน การมีสมดุลทางอารมณ์และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ การมีทักษะทางสังคม ได้แก่ มีความสามารถแสวงหาความร่วมมือ ความสามารถทางสังคม การเข้าร่วมทางสังคม การรู้จักจังหวะและกาลเทศะ และสอดคล้องกับการศึกษาของ 2 ท่าน คือ ถวัติ วงษ์ทอง (2547 : 62) และธิดารัตน์ พรหมจันทร์ดา (2552 : 89) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านมนุษยสัมพันธ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แตกต่างกับการศึกษาของ 2 ท่าน คือ สุรพงษ์ แสงเรณู (2552 : 60) และจินตนา จำบุญ (2553 : 68) พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม เมื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมองว่าความมีคุณธรรมจริยธรรมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญมากในความซื่อสัตย์ สุจริต และการมีธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคณีย์ เทียนพุด (2534 : 179-181) ได้กล่าวว่า คนที่เป็นนักบริหารมืออาชีพ ควรมีคุณลักษณะของความรับผิดชอบ เป็นตัวอย่างที่ล้ำค่าให้แก่คนในองค์กร ควรยืนอยู่บนผลประโยชน์ขององค์กร แต่ในขณะที่เดียวกันต้องคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมส่วนรวมด้วย นักบริหารต้องมีจริยธรรมในการทำธุรกิจ และสอดคล้องกับการศึกษาของ 2 ท่าน คือ

สุรพงษ์ แสงเรณู (2552 : 60) และธิดารัตน์ พรหมจันทร์คา (2552 : 89) พบว่า ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก แตกต่างกับการศึกษาของ 3 ท่าน คือถวัลย์ วงษ์ทอง (2547 : 62) พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านหลักคุณธรรมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และการศึกษาของกฤติมา ไททยานันท์ (2551 : 44) พบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด ตลอดจนการศึกษาของจินตนา จำนุญ (2553 : 68) พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการศึกษาระดับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกตำแหน่ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ตำแหน่งข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ/พนักงานจ้างทั่วไป และตำแหน่งผู้บริหาร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตำแหน่งข้าราชการ/ลูกจ้างประจำมีความใกล้ชิดกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าตำแหน่งอื่น เช่น การปฏิบัติงาน การปฏิสัมพันธ์ เป็นต้น และส่วนตำแหน่งผู้บริหารมีความคาดหวังภาพรมน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการอยู่ในตำแหน่งบริหารเช่นเดียวกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่สามารถมองเห็นภาพของภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ได้คึก อีกทั้งหน้าที่ภายในองค์กรของรองนายกและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีไม่มากนัก ความคาดหวังที่เกิดจากความคิดเห็นของตำแหน่งนี้จึงมีค่าต่ำกว่าตำแหน่งอื่น และเมื่อพิจารณาอภิปรายผล จำแนกตามตำแหน่งพบว่า

3.1 ระดับความคาดหวังของตำแหน่งผู้บริหารต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารต่อด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าภาพลักษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญมากกว่าด้านอื่น การที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นบุคคลสาธารณะ การมีภาพลักษณ์ที่ดีย่อมเป็นที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นและบุคคลทั่วไป และภาพลักษณ์ยังส่งผลต่อความเชื่อถือในการบริหารงานขององค์กรเช่นเดียวกัน ส่วนในด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตำแหน่งบริหารอาจมองว่าภาพลักษณ์ของผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การเข้าถึงด้านจิตใจของประชาชนจะมีความสำคัญต่อการได้รับเลือกตั้งสู่ตำแหน่งของตน ดังนั้นจึงเน้นในเรื่องของภาพลักษณ์เป็นเรื่องสำคัญที่สุด

3.2 ระดับความคาดหวังของตำแหน่งข้าราชการ/ลูกจ้างประจำต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคาดหวังของข้าราชการ/ลูกจ้างประจำต่อด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการ/ลูกจ้างประจำมีความใกล้ชิดในการปฏิบัติงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด ฐานะผู้ได้บังคับบัญชา จึงมีความคาดหวังให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมต่อการบริหารงานที่มีความโปร่งใสและความยุติธรรมในองค์กรมากที่สุด ส่วนในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการ/ลูกจ้างประจำมองว่าในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรมักจะเป็นหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบลเป็นส่วนใหญ่ ผู้บริหารเพียงแต่วางแผนนโยบายในการปฏิบัติเท่านั้น

3.3 ระดับความคาดหวังของพนักงานจ้างตามภารกิจ/พนักงานจ้างทั่วไปต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานจ้างตามภารกิจ/พนักงานจ้างทั่วไป มีความใกล้ชิดในการปฏิบัติงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุดเช่นเดียวกับข้าราชการ/ลูกจ้างประจำในฐานะผู้ได้บังคับบัญชา จึงมีความคาดหวังด้านคุณธรรมจริยธรรมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานที่มีความโปร่งใสและความยุติธรรมในองค์กรมากที่สุดเช่นเดียวกัน ส่วนในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานจ้างตามภารกิจ/พนักงานจ้างทั่วไป มองเช่นเดียวกับข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ ที่ว่าการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรมักจะเป็นหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบลเป็นส่วนใหญ่ ผู้บริหารเพียงแต่วางแผนนโยบายในการปฏิบัติเท่านั้น

4. ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามและจัดค่าความถี่ของข้อเสนอแนะสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บริหารสูงสุดทั้งด้านการบริหารงาน และการพิจารณาความดีความชอบของพนักงานส่วนตำบล โดยเฉพาะการบริหารงบประมาณในแต่ละปี หากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีคุณธรรมจริยธรรมมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนก็จะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบความสำเร็จ และท้ายที่สุดผู้ที่ได้รับความเสียหายก็คือประชาชน ดังนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีธรรมภิบาลในการบริหารงาน และเมื่อพิจารณา

รายชื่อแล้ว พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดในด้านนี้ คือ ควรมีคุณธรรมจริยธรรม ความยุติธรรม และทำเพื่อส่วนรวม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอำนาจหน้าที่นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่มีมากจึงต้องอาศัยคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานให้มากเพื่อเกิดประโยชน์ สูงสุดต่อส่วนรวมที่แท้จริง และน้อยที่สุดคือ นายกต้องทำงานอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ของทางราชการ ไม่หวังแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลจะมีข้าราชการประจำที่คอยควบคุมการบริหารงานและการบริหาร งบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการอยู่แล้ว หากข้าราชการประจำมีความ เข้มแข็งและยึดตามระเบียบของทางราชการ ก็เป็นการยากที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะแสวงหาผลประโยชน์ของตน และด้านที่มีความถี่ต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีผู้คอย ช่วยเหลือหลายฝ่าย เช่น ทีมบริหารที่ประกอบด้วยรองนายกและเลขานุการนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ที่ปรึกษา เป็นต้น ที่คอยให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ใน การดำเนิน โครงการต่าง ๆ หรือการบริหารงานภายในองค์กร จึงทำให้ความคิดเห็นน้อยกว่า ด้านอื่น และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อแล้วพบว่า ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดในด้านนี้ คือ นายกควรมองปัญหาคือความท้าทายและพยายามแก้ปัญหาให้ได้ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ การแก้ปัญหาในตำบลในแต่ละหมู่บ้านย่อมมีปัญหาแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ นายก จึงต้องเข้าใจปัญหาของแต่ละพื้นที่เพื่อให้แก้ปัญหาตรงจุดและตรงกับความต้องการของ ประชาชนความท้าทายที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคือ การเข้าถึงปัญหาที่แท้จริง ของประชาชนและแก้ปัญหาได้ดีและเกิดผลสัมฤทธิ์ และความถี่น้อยที่สุดในด้านนี้คือ นายกควรเรียนรู้และรู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับใช้กับงานในองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหาก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหากไม่รู้จักใช้เทคโนโลยีบริหารงานก็อาจมีความล่าช้าไม่ทัน ต่อการแก้ปัญหาของประชาชน ดังนั้นจึงควรที่จะเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีการเกษตรในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ ระบบสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ และการแข่งขันในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อสมมติเพื่อนำเสนอให้กับผู้ที่เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้ที่สนใจที่จะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของตนเองเพื่อเป็นผู้มีภาวะผู้นำที่เหมาะสม ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงาน

จากผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารงานอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อที่ 2 นายก อบต. ควรยืนอยู่บนผลประโยชน์ของประชาชนและสังคมมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ในระดับมากกว่าทุกข้อ ดังนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรเป็นนักบริหารงาน เพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคือหัวหน้าผู้บริหาร อบต. เป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารราชการของ อบต. ตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของ อบต. และมีอำนาจหน้าที่ตามตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546 มาตรา 59 ในการกำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของ อบต. ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนา อบต. ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับทางราชการ ดังนั้นผู้ที่จะมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ เป็นนักบริหารงาน เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน มีความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ เป็นนักคิดนักแก้ปัญหา กล้าตัดสินใจที่ถูกต้อง มีการบูรณาการการทำงาน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานและปฏิบัติงานเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่บนผลประโยชน์ของประชาชนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดีของประชาชนตามความต้องที่แท้จริงของประชาชนต่อไป

1.2 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย

จังหวัดนครราชสีมา ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่ 1 มีการนำความรู้และแนวคิดใหม่ๆ มาปรับใช้ในองค์กรเสมอ มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ในระดับมากกว่าทุกข้อ ดังนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรต้องเป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ การแสวงหาความรู้ใหม่ เทคโนโลยีที่ทันสมัย การการวางแผนงาน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ การรู้จักประยุกต์ใช้เครื่องมือตามสถานการณ์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เกิดผลสำเร็จ

1.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

จากผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่ 2 เป็นผู้มีความสุขรอบคอบ กล้าและรับผิดชอบในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ในระดับมากกว่าทุกข้อ ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรต้องแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ เป็นนักแก้ปัญหาได้ดีทุกสถานการณ์ และเป็นผู้รับรู้ออกรับฟังความคิดเห็นของตนเอง เป็นผู้มีความกล้าหาญอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ และการรู้จักรับฟังเหตุผลของผู้อื่น

1.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

จากผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่ 5 มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังมากกว่าทุกข้อ ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีหลักคุณธรรมจริยธรรม ยึดหลักในความถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อ มีศีลธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ปราศจากอคติ มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติและถือเอาผลประโยชน์ประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด การประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา

2. การเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ได้ศึกษาระดับความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและจำแนกตำแหน่งว่ามีความคาดหวังว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรจะมีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์อยู่ในระดับใด โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารที่ประกอบด้วยรองนายกและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการและลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ด้วยการศึกษาครั้งนี้อาจจะไม่ครอบคลุมในสิ่งที่สนใจทั้งหมดด้วย เหตุของระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา หากมีผู้สนใจจะนำไปเป็นข้อมูลเพื่อศึกษาต่อหรือเป็นแนวทางการศึกษาต่อไปควรศึกษาดังนี้

2.1 ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหาร พนักงานส่วนท้องถิ่นภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างตำแหน่งว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา ว่าอยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างกันหรือไม่